

Levenslang in Thailand

Het verhaal van Pedro Ruijzing

Pedro Ruijzing

Henk de Kleine

De Fontein

Eerste druk, oktober 2004
Twaalfde druk, mei 2008

© 2004 tekst Uitgeverij De Fontein, Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
Vertaling Engelse teksten in het Thais: Supaporn Ariyasajsiskul.
De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechthebbenden van alle in dit boek opgenomen illustraties te achterhalen. In een enkel geval konden deze rechthebbenden echter helaas niet worden opgespoord. Degenen die menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Omslag en zetwerk: Hans Gordijn
ISBN 978 90 261 2468 6
NUR 402

www.dekleinelettertjes.nl
www.prisonlife.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Welkom in de hel

Voor alle mensen die dit lezen, doe NOOIT wat ik gedaan heb. De gevolgen zijn met geen pen te beschrijven. Ik zit hier nu bijna negen jaar en dat is geen miljoen dollar waard. Ik heb mijn lieve ouders, mijn dochter en anderen veel pijn en verdriet bezorgd. Ik ben zelf veel kwijtgeraakt, dit is het níét waard allemaal. Ook wil ik nog even kwijt dat ik me heel goed bewust ben van mijn ondoordachte domme fout. Ik realiseer me dat, als ik niet gearresteerd zou zijn, ik verantwoordelijk zou zijn voor het leed van veel mensen. Ik dacht alleen aan het geld en niet aan de gevolgen.

Ik schrijf dit begin augustus 2003 in mijn cel in de Bang Kwang Central Prison in Nonthaburi, een voorstadsje van Bangkok, Thailand. Ik heb in zekere zin nog geluk, want ik heb even het rijk voor me alleen in deze cel. Dat klinkt als niets bijzonders. In Nederland zit vrijwel iedereen alleen achter de deur. Ik heb echter heel wat mensen moeten bewerken om deze bevoorrechte positie te verwerven.

Ik zit op bed te schrijven; er is hier geen plaats voor tafels en stoelen. Ik heb een soort knieplankje voor me waarop mijn briefpapier ligt. Als ik opsta en naar de hoek van de cel loop, kom ik bij een kleine verhoging. Daar staat het toilet, of wat daarvoor doorgaat. Van daaruit kan ik door de tralies bovenin naar buiten kijken. Ik zie dan een enorme kudde kerels op elkaar gepakt onder de kokende zon. Alles en iedereen krioelt door elkaar heen. Straks stromen ze alle duizend weer het cellenblok binnen en dan zit ik weer 'gewoon' met mijn dertien celmaten achter de tralies. Twee op een cel, wat zou dat een zaligheid zijn, heb ik vaak gedacht.

De dagen, maanden en jaren kruipen voorbij. Een jaar is op een

gegeven moment niks meer. Een getal. Een woord dat voor mij alle betekenis verloren heeft. Hoe ziet een jaar in Nederland er ook weer uit? Winter, de eerste lenteknoppen, Koninginnedag, vakantieplannen, lekker ergens heen, herfstbuien, Sinterklaas, kerst en oud en nieuw. Het zijn allemaal vage herinneringen uit een wereld die de mijne niet meer is. En misschien ook nooit meer wordt, dat heb ik zelf niet in de hand. Hier is het 365 dagen hetzelfde ritueel. Elke dag zit ik vijftien uur lang met een groep mannen achter een traliedeur, samengepakt in een cel die niet groter is dan een gewone woonkamer. In het begin geloof je je ogen niet: gaan ze me hierin opsluiten? Op een gegeven moment weet je niet beter meer. Ik ben zo afgestompt dat ik in dezelfde brief nog schrijf:

Mijn gratieverzoek wordt eind augustus ingediend met de ondersteuning van de Nederlandse ambassade in Bangkok. Helaas kan een antwoord ongeveer twee jaar in beslag nemen, maar als je hier al bijna negen jaar zit kan dat er ook nog wel bij.

Als door een klein wonder kom ik niet lang daarna vrij, in januari 2004. Terug in Nederland kan ik opnieuw beginnen mijn leven op te bouwen, op mijn 45ste. In Bang Kwang en de plekken waar ik eerder zat, ben ik een soort overlevingsmachine geworden, dus dat gaat me hier ook wel lukken. Ik zal hier niet de onmacht, stress, tegenwerking en bizarre omstandigheden treffen waarin ik zolang heb moeten verkeren.

Ik wil proberen mijn verhaal te vertellen. Het is het verhaal dat ingeklemd zit tussen een kort tekstje op teletekst ('Op de internationale luchthaven van Bangkok is een Nederlander aangehouden in het bezit van drugs.') en een uitgebreide persconferentie jaren later.

Voor mij is het gelukkig verleden tijd. Ik weet dat heel veel mannen en vrouwen nog dagelijks meemaken wat ik hier beschrijf. Zij voeren op hun manier een zelfde soort strijd om te overleven, in de hoop dat het ooit ophoudt. Wie echt schuldig is, verdient straf. Ik zal de eerste zijn om dat toe te geven. De vraag is dan wel of deze straf

de juiste is. Het verhaal wordt nog treuriger als je bedenkt dat er ook heel wat mensen in Bang Kwang Central Prison en andere Thaise gevangenissen zitten die onschuldig zijn. Hoe dan ook, allemaal hebben ze alle steun van buiten heel hard nodig. Welkom in de hel.

Een gouden kans

Op die foto lachen we nog, mijn vrouw en ik. Het is begin 1995. Een paar dagen eerder zijn we getrouwd. In Nigeria, in haar geboortestreek. Het is een kleurenfoto, maar ook een beetje een zwart-witfoto, zou je kunnen zeggen. We verschillen inderdaad nogal. Zij is fors, ik ben die gespierde spijker naast haar. Zij gekleed in felle Afrikaanse kleuren, ik in stemmig donker. Met witte schoenen, dat mocht toen nog. Puntschoenen nog wel. Zij draagt een kleurige band om haar hoofd, ik heb een enorme kroeskop. Mijn trots, dat haar. We verschillen ook nogal in onze voedingsvoorkeuren.

Regelmatig rijden we naar Beverwijk, naar het slachthuis. Zij wil namelijk lichaamsdelen van een koe hebben die geen slager verkoopt. Dus wij op pad, in mijn prachtige oude Oldsmobile. Je moet de bochten extra wijd nemen, zo lang is dat ding. In het abattoir wijst ze precies aan wat de jongens van zo'n beest moeten afsnijden: de neus, oren, staart, hele magen, met gras en al. Volgens haar zijn die lichaamsdelen juist het lekkerste van de koe. Het hele spul gaat in de achterbak, mijn Amerikaan zakt er bijna van door zijn veren. Het wordt thuis allemaal klein gesneden en gekookt. Niet gaar te krijgen, natuurlijk. Dus dan zit ze 's avonds op de bank, tv te kijken. Bakje eten voor de mond, lepel erin. En dan hoor je het bij elke hap knarsen. Daar hoef ik niet zo nodig naast te zitten. De slagersjongens doen braaf wat ze zegt, en vragen mij met ongeloof en verbazing in hun ogen: 'Als ze nou straks gegeten heeft, zoen je haar dan ook?'

Nou ja, verder kunnen we het goed met elkaar vinden. Of het brandende liefde is, dat durf ik niet te zeggen. Zij wil een verblijfsvergunning en ik ben de man die haar zo'n ding kan bezorgen. En zij zorgt dat mijn dagen aangenaam zijn, wat willen we nog meer. In elk

geval wil ik haar graag helpen haar droom waar te maken. Ze heeft in het centrum van Alkmaar een winkeltje gezien dat te koop staat. Het is precies iets voor haar, zegt ze. Er worden Afrikaanse etenswaren en kleding verkocht. Ze ziet het helemaal voor zich. In Nigeria spullen inkopen en dat hier verkopen. Dat kost nogal niet wat. De bruiloft was ook al een kostbare aangelegenheid. Maar we lachen erom, zo bewijst de foto. We weten namelijk allebei wat al die anderen op de foto niet weten. Morgen vertrek ik en ga ik een hoop geld verdienen. Daarmee hebben we de huwelijksreis eruit en kan zij dat winkeltje overnemen. Dat lukt natuurlijk nooit met het baantje dat ik heb. Taxichauffeur is het leukste beroep van de wereld, maar rijk word je er niet van. Hier een knaak fooi. Daar een gulden of een kwartje.

Ik ontmoet de hele wereld in mijn auto. Op zaterdagavond wordt de achterbank gevuld door ontredderde meisjes die in de disco door hun vriendje zijn gedumpt. Of stelletjes uit diezelfde disco die niet kunnen wachten tot ze thuis zijn en alvast een beetje beginnen. Zatte gasten. Dweiligerige meiden. Zolang ze de boel niet onderkotsen vind ik alles goed. Overdag zitten op diezelfde achterbank keurige oma's die voor controle naar de dokter moeten. Haastige zakenmannen. Kinderen die naar zwembles moeten. En hij natuurlijk, met zijn leren jasje.

Hij moet altijd naar Amsterdam. Sinds de eerste keer dat ik voor hem rij vraagt hij bij de taxicentrale altijd naar 'die lange'. Dat kan zowel op mijn auto als op mij slaan. Ik móét wel zo'n lang ding rijden, want anders kan ik mijn stelten niet kwijt. Op de plaats van bestemming moet ik vaak een behoorlijke tijd wachten, maar het is blijkbaar allemaal geen probleem voor hem. Bij het afrekenen komen er dikke pakken geld tevoorschijn. Een fooi van 25 gulden is heel normaal.

'Dat jij met zoveel geld op zak loopt,' zeg ik op een dag.

'Ja, met wat ik doe moet dat soms wel eens,' is zijn wat vage antwoord. 'Maar, eh, zulke pakken geld kan jij ook hebben. Da's helemaal niet zo moeilijk. Daar kan ik je wel bij helpen.'

Ik laat het onderwerp verder rusten. We zijn er, hij stapt uit en rekest af. De volgende klant stapt in. Die geeft later een piek fooi. Jawel, een hele gulden.

Hij heeft weer naar ‘die lange’ gevraagd en we rijden naar Amsterdam.

‘Weet je waar Thailand ligt?’ vraagt hij.

Ja, ongeveer wel, maar ik ben beter bekend in de Kinkerbuurt dan in Azië. Hij wacht mijn antwoord niet eens af.

‘Je mag uitkiezen waar je heen wilt en dan moet je met een tas terugkomen.’

Hij lacht een beetje bij die opmerking.

‘Als ik zoiets doe, hoeveel krijg ik daar dan voor?’ vraag ik.

Het antwoord giert door mijn lijf: vijftentwintigduizend dollar. Vijftentwintigduizend dollar! Dat verdien ik nog niet eens in een jaar! Ik zeg geen ja en ik zeg geen nee.

‘Ik denk erover na,’ zeg ik.

Thuis heb ik het erover met mijn dan nog aanstaande vrouw.

‘Met dat geld kun jij je winkeltje kopen. En we kunnen de bruiloft in Nigeria ervan betalen.’

Eerst lijkt het haar niks, maar gaandeweg went ze aan het idee. Het zou het leven inderdaad een stuk makkelijker maken, is onze conclusie. Maar vóór ik het echt doe wil ik nog wat dingetjes weten.

‘Hoe werkt dat dan precies, hoe wordt dat verpakt, hoe doen jullie dat?’ vraag ik, als hij op een dag weer naast me zit. ‘Hoe veilig is het eigenlijk?’

‘Hartstikke veilig,’ zegt hij, vol overtuiging. ‘Niemand weet dat toch. Het valt niet op. Dat laat ik je wel een keer zien.’

En inderdaad, de volgende keer heeft hij een leren tas bij zich. Als hij bijna op de plaats van bestemming is moet ik de auto even aan de kant zetten.

‘Laat de meter maar lopen.’

Dan pakt hij de tas erbij.

‘Kijk, dit zijn ze nou, hier stoppen ze de handel in.’

Hij keert de tas binnenstebuiten en laat me zien hoe het werkt.

‘Het zit in zo’n leren flap en dat zien ze echt niet.’

Het ziet er inderdaad wel goed uit, voorzover ik dat kan beoordelen. Maar nou heb ik natuurlijk geen geoefend douane-oog en van drugs heb ik al helemaal geen kaas gegeten. Hij heeft het over een paar kilo, maar hoe groot is zo’n pak dan? De tas lijkt me wel te vertrouwen, het geeft me een goed gevoel. En hij lijkt me ook wel een goed type.

‘Wij betalen alles. Tickets erheen. Je krijgt honderd dollar zakgeld, voor elke dag dat je er bent. Moet je langer blijven, dan krijg je gewoon geld via de Western Union.’

Hij ziet me twifelen, bijna overstag gaan.

‘Echt. Het wordt hartstikke goed verpakt. Man, die handel is op straat hier honderdduizenden dollars waard. Dacht je nou dat we dat zomaar lieten afpakken? Het gebeurt elke dag, er gaan honderden zoals jij heen en weer. En hoe vaak hoor je nou dat er eentje gepakt wordt? Trouwens, wij kennen de juiste mensen daar, dus het komt allemaal goed.’

‘O ja, dit moet je ook nog even weten. Als je er nou bent, straks, en het gaat fout, dan kunnen we niks meer voor je doen. Dan moet je maar even kijken óf je ooit terugkomt in Nederland en hóé je dan terugkomt. Als ze je pakken, hebben ze echt geen genade met je. Ze rossen je misschien wel in elkaar. Je zit tussen criminelen uit de hele wereld: junks, idioten, psychopaten, met aids, tbc, huidziekten. Je kent de taal niet, je kent de cultuur niet, je bent helemaal op jezelf aangewezen. Ondertussen is het bloedverziekend heet en je kunt geen kant op.’

Ja, had hij me dat ook maar verteld. En hij heeft de mazzel dat ik nooit films als *Midnight Express* of *Bangkok Hilton* heb gezien. Dan had ik namelijk geweten wat me te wachten stond als ik gepakt zou worden. Dan had ik me wat langer afgevraagd of het wel de moeite

waard is om in een bloedhete gevangenis ergens aan de andere kant van de wereld tussen ongedierte te moeten slapen. Of vijftwintigduizend dollar opweegt tegen god weet hoe lang tussen honderden en honderden criminelen, idioten en ander vreemd volk op een kluitje te moeten zitten. Of ik ertegen kan om nooit meer op een normaal bed te slapen, nooit meer zelf te kunnen bepalen wanneer het licht uitgaat, nooit meer 's nachts een keertje lekker buiten wandelen en de sterren zien, of ik dat allemaal vaarwel wil zeggen. En of vernedering, verloedering en ontreddering de prijs zijn die ik ervoor wil betalen. Hij zwijgt over kakkerlakken en rode mieren die jeuken als de ziekte. Geen woord over giftige miljoenpoten. Als hij dat nou gewoon even had gezegd en ik had dat allemaal geweten, dan had ik er waarschijnlijk feestelijk voor bedankt. Dan maar rondrijden voor foaien, maar dan heb ik wel elke avond de zekerheid van een bord warm eten, een normaal nest en rust in mijn kop.

‘Oké, ik doe het.’

Hij laat er geen gras over groeien. Zodra mijn vrouw en ik getrouwd zijn en terug zijn uit Nigeria kan ik al weg. Geen wonder dat we zo vrolijk in de camera kijken op die foto. De tickets naar Bangkok zijn al geregeld. Ik heb al duizend dollar zakgeld gekregen. Het is echt allemaal perfect georganiseerd. Het hotel is geboekt, ik heb er een kaartje van gekregen en ze hebben me precies verteld hoe ik er komen moet. Ik hoef op het vliegveld alleen maar in de taxi te springen en alles komt in orde. Ik heb volop vertrouwen in die organisatie. Als dit allemaal zo goed gaat, dan zal dat van die bescherming en zo ook wel kloppen.

Op het feestje waar die foto is gemaakt, vertel ik natuurlijk niemand dat ik even een reisje moet maken. Er is ook geen reden om iets te zeggen. Ik ben toch zo weer terug. Niemand die het merkt.